

BERG_MMXIII | 13. sezóna Orchestru BERG WEATHER

pondělí 17. června ve 20h
Třačka Aréna

PARTNEŘI

Ministerstvo kultury ČR, Magistrát hl.m. Prahy, MČ Praha 1, Partnerství OSA, Nadace Gideona Kleina, Nadace ČHF

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI: Literární noviny, Český rozhlas, Radio 1

ORCHESTR BERG DĚKUJE ZA PODPORU TĚMTO JEDNOTLIVCŮM

KLUBERG – klub dárců Orchestru BERG má v současné době tyto členy:

Petr Adler, manželé Bahbouhovi, Soňa Červená, manželé Činčerovi, Nevelina Dodovová, Václav Eis, RNDr. Václav Hušner, Lucie Chrápavá, Jiří Kubíček (ve dvou), Jana Macharáčková, Jiří Malíř, Eva Novotná s manželem, Jáchym Novotný, manželé Ridenourovi, Jana Spurná, Jitka Steinmetz, Kateřina Svatoňová, Ing. Tomáš Svatoň, Petr Štěpánek (ve dvou), manželé Valchářovi, Petr Vyhnálek...

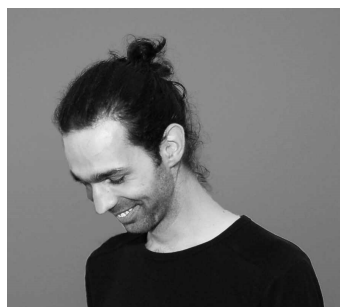
ANDĚLÉ (dobrovolníci) v roce 2012/2013: Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Martina Čápková, Valerij Durdil, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Jiří Hajdyla, Ondřej Holas, Aleš Janíček, Martina Kaňková, Jiří Kessler, Jitka Kloučková, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Maja Madarová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Pavel Moc, Martin Pavala, Kateřina Plevová, Michael Romanovský, Michaela a Howard Sidenberg, Lucie Silkenová, Petr Somol, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Michaela Volfová, David Zábranský a Jan Zázvůrek...

Jan Šíkl Skrytý půvab hydrometeorologie (světová premiéra)

Michael Gordon Weather (česká premiéra)
Weather 1 – Weather 2 – Weather 3 – Weather 4

Michal Kindernay – větrná kamera
Peter Vrábek – dirigent

Orchestr BERG: Tomáš Vinklát – koncertní mistr; František Souček, Jakub Čepický, Anna Sommerová, Ondřej Háš, Martina Müllerová – 1. housle; Anna Fliegerová Romanovská, Midori Hayashi, Michael Romanovský – 2. housle; Lukáš Valášek, Angelika Boué – violy; Vojtěch Urban, Štěpán Drtina, Helena Velická – violoncella; Anna Kellerová – kontrabas; Mikhail Pashayev – bicí nástroje, Jiří Šimek – elektrická kytara

Jan Šíkl (*1984) studuje skladbu u Otomara Kvěcha na Pražské konzervatoři a Skrytý půvab hydrometeorologie je jeho druhou spoluprací s Orchestrem BERG. Kromě klasické skladby se jako aktivní hudebník a skladatel věnuje nujazzu (kapela Soliloqui, klávesy), worldmusic a tradiční hudbě (kapela Korjen, bicí) či hudbě ambientní, minimalistické, postrockové (Roman Zabelov Group, bicí). Má zkušenosti i s hudbou scénickou a filmovou. Inspiraci hledá nejčastěji v severském jazzu, elektronické hudbě a evropském minimalismu. Ve volném čase se nesystematicky věnuje intuitivnímu hledání smyslu života.

Skrytý půvab hydrometeorologie (2013)

Počasí je fenoménem přírody, který nás nepřestane fascinovat svou krásou, silou, vnitřní logikou. Jakkoliv se jej budeme snažit zpřehlednit, definovat a předpovídat, něco nám bude stále unikat, protože se budeme zabývat fenoménem samotným, vytrženým z kontextu vztahu, ke kterému jsme byli přizváni a který měl být naplněn především vzájemností a životem. To by snad mohlo být jedním z vysvětlení tématu méjí skladby, která skončí v tichosti, stejně jako začala, jen se zkušeností několika minut uplynulé hudby, v nejistotě, jestli měla smysl, či mohla dopadnout jinak.

Důležité pro mě byly stavebně tři prvky. Jedním je pásmo, kde nechávám jednotlivé hráče tvořit konkrétní rytmizace daných not. Vzniká tak řízený chaos, živější, než jaký bych mohl kdy vytvořit konvenčním zápisem. Druhým je jemná hranice mezi konsonancí a disonancí. Baví mě poslouchat, jak některé souzvuky, běžně považované za disonantní, znějí najednou libozvučně, když jsou postaveny do zvláštního kontextu, často tiché dynamiky a pomalého tempa, a je jim dán prostor (to je přece nesmírně krásný a poučný princip!). A konečně třetím je něco jako katarze v hudebním myšlení. Mám potřebu do hudby umísťovat jakési archetypální nápěvy, hudební témata jednoduchá či konzervativní ve stavbě, libozvučná, ze kterých mohla hudba povstat a ke kterým může zase směřovat. Zápasím tak možná lehce s kýčem, ale i tahle jemná hranice mě baví.

Jan Šíkl

V hudbě amerického skladatele **Michaela Gordona** (*1956) se spojují vlivy z klasického studia skladby na Yale University s jeho zkušenostmi s undergroundovými rockovými kapelami v New Yorku. V souvislosti s jeho hudbou se mluví o totalismu nebo postminimalismu. Společně se skladateli Davidem Langem a Julií Wolfe, která je jeho manželkou, založil newyorskou formaci Bang on a Can. S nimi také spolupracoval na několika projektech, mimo jiné na sci-fi opeře Chaos, scénickém oratoriu Lost Objects nebo díle Carbon Copy Building doprovázeném komiksovými kresbami.

Michael Gordon ale samozřejmě skládá především sám. Od roku 1991, kdy se uskutečnila premiéra jeho video opery Van Gogh, často spojuje hudbu s projekci. Mezi taková díla patří například Decasia pro velký orchestr a černobílou filmovou koláž z různě poničených filmových záběrů (Orchestr BERG se podílel na uvedení české premiéry v roce 2006). Gordon úzce spolupracoval s londýnským ansámblem Icebreaker, pro který napsal mimo jiné krátkou skladbu Yo Shakespeare nebo celovečerní Trance. Jeho hudba je na repertoáru Kronos Quartet nebo newyorského ansámblu Alarm Will Sound, pro rozšířený (pro tuto příležitost více než stočlenný) Ensemble Modern vznikla monumentální kompozice Sunshine of Your Love. Gordon do své hudby v několika případech zakomponoval i elektronickou stopu, ale se nevyhýbá ani zvuku tradičního orchestru, pro Bamberské symfoniky a Beethovenův festival v Bonnu (2006) napsal Rewriting Beethoven's Seventh Symphony. S jeho hudbou pracují často i choreografové, například Emio Greco |PC, Wayne McGregor nebo Ashley Page. Gordonova nejnovější skladba Beijing Harmony vznikla pro symfonický orchestr Národního centra pro performing arts v Pekingu a premiéru měla v březnu letošního roku.

S objednávkou na celovečerní **Weather** (Počasí) pro Ensemble Resonanz, německý smyčcový orchestr, přišla Siemensova nadace. Na počasí mne zaujaly nahodilé vzory jeho chování a přemýšlel jsem, jak bych je mohl převést do hudby. Jako kdyby několik staletí hudebních nápadů kroužilo kolem dokola a já z nich mohl popadnout to, co se mi líbí, a na tom stavět.

Představil jsem si, že minulost nevypadá jako časová přímka, ale spíš jako výtah, který mohu zastavit na kterémkoliv poschodí, jako kdyby všechno probíhalo najednou. Dojel jsem do osmého patra, kde jsem našel Vivaldiho, který samozřejmě napsal důležitou skladbu pro smyčce na vzdáleně podobné téma. Pak jsem se zastavil ve čtvrtém patře a

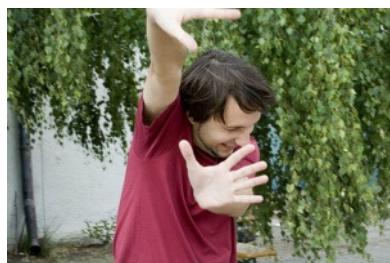
našel tam Jimiho Hendrixe. Vrátil jsem se do devátého pro trochu hudby z londýnského klubu 90. let a nakonec do pátého pro zvuk lodních sirén.

Ve druhé části jsem smyčcový orchestr prohnal přes tzv. fuzz box, deformátor zvuku používaný hráči na elektrickou kytaru. Poprvé jsem s ním pracoval v kompozici pro sólové violoncello Industry a k tomuto zvuku se stále vracím. Třetí část stojí na nahrávce lodních sirén, kterou jsem vyladil se smyčci. Jejich ostrý jekot se pomalu proměňuje na příjemnější a klidnější zvuk. První a čtvrtou část nedoprovází elektronika, takže se dají hrát nazvučené i bez nazvučení.

Původní produkce Weather, která v roce 1997 objela Německo, byla multimediální, pracoval jsem na ní s filmařem Elliotem Caplanem. Brzy nato vznikla i nahrávka Ensemblu Resonanz pro londýnský taneční „drum-and-bass“ label Arthrob. Nástroje jsme snímali hodně zblízka, takže vznikl jasný, agresivní, skoro syrový zvuk. Díky spojení s Arthrob jsem mohl vzít hotovou skladbu znovu do studia, kde jsem k ní přidal vrstvu beatů a dalších uměle vytvořených zvuků. To vše je ale jen na studiové nahrávce.

Líbí se mi myšlenka, že Weather se smyčcovým orchestrem pracuje tak, jak by to mohl chtít udělat skladatel v roce 1723, kdyby měl k dispozici naše technologie.

Michael Gordon

Michal Kindernay (*1984) patří k předním českým intermediálním umělcům. Absolvoval bakalářské studium na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně v ateliéru Video u Petra Rónaie, v magisterském studiu pokračoval v Centru audiovizuálních studií FAMU v dílně Miloše Vojtěchovského. Již před studiem v Brně začal spolupracovat s výtvarníkem a performerem Milanem Langerem a kolektivem Victory Nox. Dlouhodobě

spolupracuje s uskupením Society of Algorithm, s jehož členy vytváří různé umělecké a performanční nástroje. Zajímá se o spojení mezi přírodními atmosférickými procesy, zvukem a obrazem. Výsledkem těchto experimentů nejsou pouze konkrétní díla, ale především nástroje a softwarová řešení, která mohou sloužit pro tvorbu audiovizuálních studií i jako nástroje pro performance. Je autorem videoinstalací, videoperformancí a interaktivních aplikací využívajících senzorické vstupy. Mezi jeho nejnovější práce patří interdisciplinární projekt Camera Altera nebo Wind*Box, který v roce 2012 představil na festivalu Time Inventors' Kabinet v Bruselu či Device Art v Záhřebu. Oba pro vytvoření audionahrávek a videa využívají environmentální senzory a pracují se sociálními a ekologickými aspekty. Kindernay je jedním ze zakladatelů neziskové organizace yo-yo, dále je členem spolku Kravín „KRA“ a galerie Školská 28. Žije v Praze.

Větrná kamera

(aka Wind*Box) patří do rodiny speciálních kamerových aparátů. V tomto případě je to vítr, který je zachycen, uložen a „promítán“ přímo uvnitř aparátu. Jednotlivé snímky reflektují intenzitu větru prolínáním v časových strukturách natočeného materiálu. „Větrné“ kompozice v „přírodním“ rytmu, lišícím se od rytmu klasických kamer, je možné také pozorovat malou dírkou přímo v aparátu. Koncept větrem generovaných obrazů se odvíjí od imaginární kliky filmové kamery, poháněné větrem. Nové audiovizuální struktury, nelineární proměnlivé snímkování, vizualizace prostředí v reálném čase atd. přezkoumávají způsoby, jak jsou dnes kamery koncipovány. Kamera byla představena také v rámci projektu *Time Inventors Kabinet*, jehož hlavním tématem bylo vynalézání ekologického času*. Větrná kamera je mobilní samočinnou schránkou, kde vítr obrazům vdechuje život.

* Jedním z cílů projektu bylo hledání nových přístupů k času a alternativních časových systémů. Užití nových technologií bylo předpokladem k získání časových dat z různých ekosystémů. Uměleckými výstupy byly speciální nástroje, které časová data různými způsoby interpretovaly v uměleckých dílech.

Při práci na projekci pro „**Weather**“ Michaela Gordona jsem v první řadě vycházel z materiálu, který jsem v průběhu roku natočil větrnou kamerou. Strukturované, počasím generované videosekvence koncepčně pokrývají čtyři věty Gordonovy skladby. V průběhu příprav na tento koncert jsem výrazně vnímal proměny počasí a zejména jeho negativní podoby na jaře, které vyústily v mohutné deště a nakonec způsobily právě probíhající povodně. Materiál použitý pro projekci tyto aspekty částečně reflektuje. Větrná kamera je současně namířena vzhůru k oblakům, vizualizátorům eolických jevů, které počasí zásadně ovlivňují. Drama se tedy neodehrává na zemi, ale poněkud abstraktně v oblacích či na betonových plochách s odrazy mraků ve vysychajících kalužích. Obraz země potom odráží intervenující plochy reflexních fólií, v souladu s minimalistickými přístupy Gordonovy kompozice.

Orchestr BERG je špičkové české těleso, které přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí divácky atraktivní a novátorské projekty, soustřeďuje se na uvádění současné hudby a hudby 20. století. Tu kombinuje například s divadlem, filmem, baletem, pantomimou, videoartem apod., vystupuje často mimo tradiční sály. Prostřednictvím objednávek nových děl u českých skladatelů především mladé generace pomáhá vytvářet nové hodnoty a investuje do budoucnosti hudby a umění. Má na svém kontě desítky světových premiér a ještě více českých premiér

světových skladatelů. Ke koncertní činnosti orchestru patří vystoupení na mezinárodních festivalech a významných domácích pódii. Spolupracuje s baletem Národního divadla (Ibbur, Zlatovláska). Vedle mnoha záznamů pro Český rozhlas, na CD nebo k pořadu pro Českou televizi se Orchestr BERG prezentuje i na DVD s live nahrávkou baletu Zlatovláska (Supraphon). K nejvýznamnějším projektům z poslední doby patří hudebně divadelní inscenace Schwarz auf Weiss (Černé na bílém) německého skladatele a divadelníka Heinera Goebbelse, živý doprovod Dreyerova němého filmu Utrpení Panny orleánské hudbou litevského skladatele Broniuse Kutavičiuse nebo scénický koncert timING na Nové scéně Národního divadla, kde bylo mj. uvedeno v české premiéře legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů.

Peter Vrábek (*1969) je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil orchestr Berg a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. V roce 2010 získal od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhy o kvalitu a šíření české hudby.

SRDEČNĚ ZVEME NA DALŠÍ KONCERT LETOŠNÍ SEZÓNY!

LABYRINTY – tanec a hudba ve 3D

pondělí 16. září ve 20h | Atrium Fakulty architektury ČVUT (Thákurova 9, P6)

Gyia Kancheli – V & V (česká premiéra)

Alfred Schnittke – Labyrinty (česká premiéra)

Michal Rataj – kompozice pro ensemble a live electronics ve 3D (světová premiéra)

Mirka Eliášová – choreografie

Orchestr BERG & dirigent Peter Vrábek

NEČEKEJTE A POŘÍDTE SI VSTUPENKY VČAS ☺

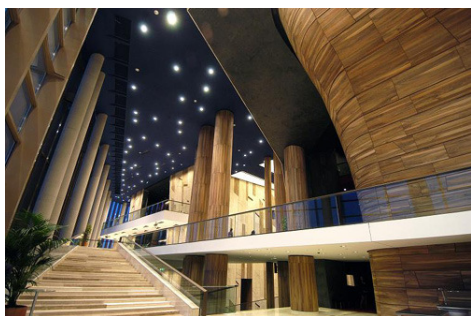
... například online na www.webticket.cz

MEDAILE KENNEDYHO CENTRA PRO SOŇU ČERVENOU

V sobotu 8. června převzala patronka Orchestru BERG, herečka a operní zpěvačka Soňa Červená od prezidenta Kennedyho centra ve Washingtonu zlatou medaili za významný přínos umění. Společně s ní byli oceněni také dirigent Jiří Bělohlávek, zpěvačka Magdalena Kožená a filantrop Karel Komárek. Na galavečeru nechyběl ani šéfdirigent Peter Vrábel a Eva Kesslová, výkonná ředitelka Orchestru

BERG, která byla v letech 2008–2010 stipendistkou Kennedyho centra. Mohli tak Soně Červené hned osobně pogratulovat.

ŠÉFDIRIGENT BERGU PETER VRÁBEL S BUDAPEŠŤSKÝM FESTIVALOVÝM ORCHESTREM 19. září 2013, Palác umění, Budapešť

Jeden z nejlepších světových orchestrů představí pod taktovkou Petera Vrábela hudbu hned pěti současných českých skladatelů – Michala Nejtka, Petra Wajsara, Slavomíra Hoříinky, Martina Smolky a Ondřeje Adámka. Koncert se uskuteční v rámci festivalu věnovaného české hudbě.

SOŇA ČERVENÁ ZVE VŠECHNY PŘÁTELE BERGU DO KLUBERGU

Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění?

Zajímá Vás, co se v BERGu chystá, a chcete u toho být jako první?

PŘIDEJTE SE! Patronkou KLUBERGu je paní Soňa Červená.

Měsíční dárcovský příspěvek: 123 Kč (jednotlivec) / 234 Kč (ve dvou)

V pondělí 20. května se členové KLUBERGu přišli podívat na večerní zkoušku do kostela Nejsvětějšího Salvátora. Kromě setkání se skladatelem Slavomírem Hoříinkou a dirigentem Peterem Vrábelem je čekala prohlídka kostela včetně výstupu do kupole. A v sakristii měli možnost vidět, jak probíhá „bojová porada“ na prostorově pojatý koncert.

Informace o KLUBERGu můžete získat u vstupu do sálu.

Vše najdete také na www.kluberg.cz.

Obrátit se můžete také na **Kateřinu Košťálovou**

T: 731 151 536, E: kluberg@berg.cz

fotografie: Martina Vídenová (J. Šíkl), Peter Serling (M. Gordon), Karel Šuster (P. Vrábel), Yassine El Mansouri (Medaile KC)

texty: Eva Kesslová, korektury: PhDr. Alena Miltová